

VOOR IEDEREEN KANSEN

Beleidsplan 2018-2022 van Bibliotheek Langedijk

INHOUDSOPGAVE

1. Voorwoord	3
2. Kaders en ontwikkelingen	4
3. SWOT analyse	7
4. Missie, visie, kernwaarden en doelgroepen	8
5. Strategische doelen	9
6. Plan van aanpak	10
7. Organisatie	13
8. Financiën	14

*Bijlage:
Uitgebreide SWOT analyse*

1. Voorwoord

In dit strategische plan zet de Bibliotheek Langedijk de koers uit voor de komende jaren. We beogen hier een realistisch plan met ambitie neer te leggen en met gevoel voor een veranderende wereld. Samen met onze klanten en samen met de gemeente.

Het plan schetst de transformatie die de bibliotheek Langedijk, met alle financiële begrenzingsen, aan het maken is van klassieke leeszaal naar een centrum voor informatie, educatie en cultuur waar iedereen kansen heeft om zich te ontwikkelen en zijn of haar maatschappelijke positie te verbeteren.

Dit plan is het resultaat van gesprekken met directeur en medewerkers, van een workshop met medewerkers, van plannen (intern en landelijk), jaarverslagen en kengetallen.

2. Kaders en ontwikkelingen

Wettelijk kader

Het wettelijk kader wordt gevormd door de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen die op 1 januari 2015 in werking is getreden. De Wsob definieert de volgende kernfuncties van de bibliotheek:

- a. Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- b. Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- c. Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- d. Organiseren van ontmoeting en debat;
- e. Laten kennis maken met kunst en cultuur.

Deze vijf kernfuncties dragen, volgens artikel 5 van de wet, bij aan persoonlijke ontwikkeling van het algemeen publiek en aan de verbetering van maatschappelijke kansen. Daarmee is er een beweging ingezet van klassieke bibliotheek naar maatschappelijk-educatieve bibliotheek.

Bibliotheek onder druk

Openbare bibliotheken hebben bijna allemaal de afgelopen jaren te maken gehad met een daling van subsidies vanuit de gemeente. Ook Bibliotheek Langedijk werd door aanzienlijke bezuinigingsmaatregelen getroffen.

De financiële situatie van de bibliotheek Langedijk is sinds de bezuinigingen van 2014 en 2016 zwak. Dit laatste wordt ook gesteld in het onlangs verschenen auditrapport met betrekking tot de certificering van 2017. Het rapport stelt bij het onderdeel Toekomstbestendigheid dat deze zwak is en onderbouwt dit met "De gemeentelijke subsidie (in 2017) van 9,69 per jaar is erg laag [...]."

In de afgelopen jaren is de Bibliotheek Langedijk steeds meer taken gaan uitvoeren en activiteiten gaan ontplooiën. De laatste jaren bestaan er geen vastgelegde prestatieafspraken meer tussen Bibliotheek en gemeente over welke activiteiten in welke mate dienen te worden uitgevoerd.

Dalende ledenaantallen en toenemende bezoekersaantallen

Het aantal leden daalt, mensen lezen minder en het gebruik van digitale bronnen neemt toe. In 2017 was 20% van de inwoners van Langedijk lid van de bibliotheek. Vergelijk landelijk 2016: 22% lid van de bibliotheek en 21% in Langedijk. Langedijk heeft dus procentueel iets minder leden dan het Nederlandse gemiddelde.

De ledenaantallen zijn de afgelopen 3 jaar gedaald met 9%. De bezuinigingen, het halveren van de bibliotheekoppervlakte, een lager collectiebudget en minder werknemers hebben, naast een landelijke trend van teruggang, ook gezorgd voor deze daling in het aantal leden. Ondanks de dalende lijn bestaat er in Langedijk geen organisatie met meer leden en betrokkenen dan de bibliotheek. Bezoekersaantallen van bibliotheek Langedijk zijn de afgelopen drie jaar met 55% gestegen door het grotere en beter passende aanbod van activiteiten.

Terugtrekkende overheid en bestuursakkoord 2018-2022

In 2015 vond de decentralisatie van taken plaats op het gebied van jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen. Burgers worden geacht steeds langer zelfredzaam te zijn. Langedijk kent veel inwoners die moeite ondervinden om goed deel te nemen aan de samenleving (eenzame senioren, laaggeletterden, mensen met een niet Nederlandse achtergrond, digibeten).

Ruim 2,5 miljoen mensen in Nederland hebben moeite met lezen en schrijven. Van de gemeente Langedijk is geen percentage bekend, maar provinciaal ligt het percentage tussen de 11 en 13%. Deze belemmering is van grote invloed op hun dagelijks functioneren, de kansen op de arbeidsmarkt, omgaan met de overheid en kan consequenties hebben voor hun gezondheid. Aandacht voor laaggeletterdheid en leesbevordering blijft daarom belangrijk voor alle bibliotheken.

Bestuursakkoord 2018-2022 'De vaart in Langedijk':

In het bestuursakkoord staan een aantal zaken die voor het beleid van de bibliotheek belangrijk zijn.

'Omdat de uitvoering van taken voor gemeenten steeds complexer is geworden, moet ook Langedijk samenwerken met andere organisaties. Of een beroep doen op andere organisaties om taken uit te besteden.'

'De school is een sociale ontmoetingsplaats. Dit betekent dat er verder wordt geïnvesteerd in Integrale Kind Centra (IKC), waarbij school, peuteropvang en kinderopvang samenkomen. De gemeente stimuleert scholen en maatschappelijke organisaties om de ruimte in en nabij het schoolgebouw goed te benutten voor muziek-, sport- en cultuurmogelijkheden. Hierdoor dragen deze ruimtes bij aan een optimale ontwikkeling van kinderen.'

'Toetsen van subsidiebeleid is moeilijk doordat het huidige beleid te abstract is en te veel doelen kent. Daarom wordt ingezet op het vereenvoudigen van beleidsdoelen en uitvoeringsregels.'

'De bibliotheek dient als maatschappelijk centrum en ontmoetingsplek. Voor nu en in de toekomst. Dit maatschappelijk centrum is een integratiepunt waarin ruimte is voor educatie, cultuur, taalontwikkeling en kennisoverdracht. Daarbij kan de locatie van de bibliotheek, 'De Binding', letterlijk als brug fungeren om bezoekers uit oude en nieuwe wijken met elkaar te verbinden.'

'Onder het motto 'iedereen telt mee' is het belangrijk om in te spelen op ieders mogelijkheden om deel te nemen aan de samenleving.'

'Waar een volwaardige baan (nog) niet mogelijk is, zorgen we dat mensen op andere manieren volwaardig mee kunnen doen, op een manier die het beste bij hen past en die de mogelijkheid openhoudt tot verdere ontwikkeling en ontplooiing. De integratie wordt bevorderd door sterk in te zetten op taalcursussen, gevolgd door intensieve begeleiding.'

Ambities gemeente Langedijk

Onlangs startte de gemeente Langedijk met het ontwikkelen van een Omgevingsvisie. Deze visie beschrijft de gewenste toekomst van de woon-, werk- en leefomgeving van onze dorpen en het buitengebied. Het gemeentebestuur wil deze visie samen maken met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Inmiddels is er een 'houtskoolschets' gepresenteerd aan colleges en gemeenteraden. De houtskoolschets bestaat uit een thema- en waardenkaart en een bijbehorende animatie. Geen lange teksten maar krachtige thema's die de agenda van de gemeentes gaan bepalen als het gaat om ontwikkelingen in de toekomst.

Bibliotheek Langedijk wil waar mogelijk bijdragen aan de ambities van de gemeente Langedijk. In de 'houtskoolschets' van de Omgevingsvisie komen de volgende elementen aan bod waar de bibliotheek aanknopingspunten ziet:

- aan de slag en ruimte voor vernieuwing
- stedelijk dorps duurzaam met volop voorzieningen
- inwoners moeten elkaar blijven ontmoeten en voor elkaar zorgen
- inclusieve maatschappij waarbij we ieders bijdrage (betaald of onbetaald) waarderen
- rol gemeente verandert en de wereld verandert, initiatieven van burgers, bedrijven en organisaties steeds belangrijker
- gezondere leefomgeving – iedereen draagt bij
- met elkaar in gesprek: de omgevingsvisie is jouw visie.

Langedijk in cijfers

- 27.841 inwoners (2018)
- 10,8% inwoners met een migratieachtergrond
- 4,5% is werkeloos
- 41,8 jaar is de gemiddelde leeftijd
- 29,6% van de huishoudens is 65 jaar en ouder
- aantal inwoners stijgt langzaam (27.447 in 2016 en 27.841 in 2018)
- 10 vestigingen basisonderwijs en gemiddeld 252 leerling per vestiging

- 5.557 bibliotheekleden waarvan 56% jeugd en 44% volwassenen (2017)
- 65.510 bezoekers bibliotheek (2017)
- Sociale media bibliotheek Langedijk: 1.152 volgers op Facebook en 1.116 op Twitter (2018)

Bron: website gemeente Langedijk en jaarverslagen Bibliotheek Langedijk

3. SWOT analyse

In onderstaande SWOT analyse zijn de belangrijkste sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen genoemd. Voor de uitgebreidere SWOT zie bijlage.

Sterktes

- Betaalde medewerkers zijn praktische, kundige en harde werkers met een 'can do' mentaliteit. Door korte lijnen wordt er snel en efficiënt gewerkt.
- Bereik onderwijs is 100%.
- Goodwill binnen de gemeente omdat zij ziet dat Bibliotheek Langedijk veel activiteiten ontplooit en een hoge slagvaardigheid heeft.
- Groot netwerk en enorme bereidheid van vrijwilligers.

Zwaktes

- Veel vrijwilligers en weinig vast personeel. Dit is een wankel basis en daardoor is er te weinig tijd om vrijwilligers goed op te leiden en te begeleiden. Kennis over bibliotheekwerk en gastvrijheid is nog onvoldoende aanwezig bij vrijwilligers.
- Een kleine personele basis waardoor weinig klankbord, afstemming en overdracht van werkzaamheden kan plaatsvinden. Ieder werkt op zijn of haar eigen werkgebied. Bij ziekte van één personeelslid zou het snel mis kunnen gaan..
- Personeel is praktisch ingesteld, er is onvoldoende tijd voor evaluatie, reflectie, keuzes maken. 'We denderen maar door en weten niet of we ook het goede doen'.

Bedreigingen

- Nijpende financiële situatie. Er wordt te veel gevraagd van de huidige medewerkers en dat kan op lange termijn tot problemen leiden.
- Schijn bedriegt. Het lijkt er voor de buitenwereld op dat de bibliotheek toch redelijk goed draait ondanks de krapte aan financiële middelen terwijl er weinig kan worden ontwikkeld en het geheel kwetsbaar is.
- Landelijke trend van minder lezen, teruglopende ledenaantallen en afname aantal uitleningen.

Kansen

- Samenwerking met partijen in het gebouw De Binding, dit zijn vooral organisaties met een maatschappelijke taak en doelstelling. Veel potentieel om meer en ander publiek naar de bibliotheek te trekken.
- Verbouwing van het pand en komst gemeente naar De Binding. Dit heeft als gevolg dat er meer publiek bij de deur komt en dus voor andere groepen zichtbaarder.
- Er wordt een tekort aan culturele activiteiten ervaren in Langedijk. De bibliotheek wil deze leegte deels invullen.
- Bibliotheek wil een rol spelen in de concretisering van de visie van de gemeente op thema's als het elkaar blijven ontmoeten, voor elkaar zorgen en concreet als voorziening voor vrijwilligers waar iedereen gewaardeerd wordt.

4. Missie, visie, kernwaarden en doelgroepen

Missie

Bibliotheek Langedijk is het lokale en laagdrempelige centrum voor informatie, educatie en cultuur voor de gehele Langedijker bevolking maar met een focus op jeugd tot 16 jaar en op mensen in een achterstandsituatie op economisch, maatschappelijk, taal of geestelijk gebied.

Zij is een flexibele, ondernemende organisatie die zich met behulp van vele vrijwilligers inzet om mensen te laten participeren in de maatschappij. Bibliotheek Langedijk is een aantrekkelijke samenwerkingspartner, die actief de verbinding maakt tussen instellingen die ook vanuit een maatschappelijke missie werken.

Visie

De Bibliotheek Langedijk biedt iedereen kansen om zich te ontwikkelen en zijn maatschappelijke positie te verbeteren. Mensen in een achterstandsituatie die niet of minder kunnen participeren in de maatschappij moeten ondersteuning krijgen. Bibliotheek Langedijk biedt juist hen mogelijkheden tot persoonlijke ontwikkeling en verbetering van hun zelfredzaamheid.

Bibliotheek Langedijk heeft daarin de ambitie om veel te betekenen voor haar lokale bevolking en om kansen voor iedereen te vergroten.

Kernwaarden

- Open, toegankelijk, laagdrempelig
- Betrokken
- Ontmoeting en vraagbaak
- Flexibel
- Ondernemend

Doelgroepen

1. Jeugd tot 16 jaar
2. Mensen met een economische, geestelijke, maatschappelijke of taal achterstand waaronder:
 - ouderen
 - analfabeten
 - vluchtelingen
 - mensen met een niet-Nederlandse achtergrond
 - dyslectici

Bij de ontwikkeling en het aanbieden van producten en diensten met subsidiegelden zal de bibliotheek zich specifiek op deze doelgroepen richten. Natuurlijk blijft de bibliotheek er voor iedereen maar de nadruk zal liggen op bovengenoemde twee doelgroepen.

5. Strategische doelen

1. Vergroten financiële basis bibliotheek Langedijk
2. Onderwijs en educatie blijven belangrijk speerpunt
3. Focus van activiteiten op doelgroep mensen met een achterstand
4. Opleiden en begeleiden van vrijwilligers
5. Samenwerking met maatschappelijke en culturele organisaties
6. Verbouwing van De Binding geeft nieuwe kansen

6. Plan van aanpak en resultaatgebieden

1. Vergroten financiële basis bibliotheek Langedijk.

Sinds de bezuinigingen van 2014 woekert de bibliotheek met tijd en menskracht. Naast de bijdragen van de leden is de bibliotheek vrijwel volledig afhankelijk van (gemeentelijke) subsidies. De laatste jaren zijn er tussen de bibliotheek en de gemeente geen prestatieafspraken meer gemaakt, er is daardoor geen directe relatie meer tussen dat wat de bibliotheek doet en de hoeveelheid subsidie die zij ontvangt. Doordat de gemeente Langedijk werkt met activiteitsubsidies die een incidenteel karakter hebben ontbreekt ook nog een structurele visie op dat wat de bibliotheek met haar nieuwe activiteiten wil en kan bereiken. Dit maakt de toekomstbestendigheid van de bibliotheek kwetsbaar en zwak.

Het is dan ook noodzakelijk om het betaald personeelsbestand op pijl te brengen om elkaars taken te kunnen overnemen, af te stemmen over werkzaamheden en ideeën en de basis van het bibliotheekwerk goed te kunnen uitvoeren. Daarnaast is het ook van groot belang om - bij de al ingezette transitie van klassieke naar maatschappelijk-educatieve bibliotheek- nieuwe diensten en activiteiten te kunnen blijven ontwikkelen en aanbieden.

Resultaatgebieden

- Lobby richting gemeente om financiële situatie van Bibliotheek Langedijk weer gezond te maken.
- Op peil brengen van het aantal betaalde medewerkers.
- Streven naar juiste verhouding subsidie en activiteiten.
- Actief zoeken naar derde geldstromen. Realistisch gezien zal dit niet tot een structurele financiering van de bibliotheek gaan leiden maar wel een welkome aanvulling zijn.
- Uitbreiden taken onder andere op gebied van coördinatie van muziekonderwijs waardoor nieuwe gelden binnen komen en personeelsbestand uitgebreid kan worden.

2. Onderwijs en educatie belangrijk speerpunt

Bibliotheek Langedijk zet steeds meer in op de landelijke trend waarbij er een transitie plaatsvindt van klassieke bibliotheek naar maatschappelijk-educatieve bibliotheek. De doelgroep jeugd tot 16 jaar is daarin van groot belang. Deze groep bereiken we nu door samenwerking met kinderopvang, peuterspeelzalen, basisscholen en een middelbare school. We hebben hier een bereik van 100%. De samenwerking is goed en de contacten zijn warm. De bibliotheek biedt scholen programma's aan over media educatie en veilig gebruik van sociale media. Daarnaast blijft het belangrijk om kinderen plezier in lezen te laten krijgen.

Vaak wordt er met landelijke of provinciale service organisaties samengewerkt door gebruik te maken van hun programma's en of ondersteuning. Soms ontwikkelt de

bibliotheek de programma's zelf omdat er beperkt geld beschikbaar voor is om de landelijke programma's af te nemen.

De werkzaamheden liggen nu bij één betaalde werknemer. De werkdruk is te hoog en er mist sparring en overleg. Om de huidige kwaliteit te kunnen blijven garanderen, genoeg groepsontvangsten te doen en dienstverlening te blijven vernieuwen en verbeteren is meer betaalde mankracht nodig.

Resultaatgebieden

- Uitbreiden De Bibliotheek in School met één school per jaar.
- Handhaven van 100% bereik scholen, peuteropvang en kinderdagverblijven.
- Structureel kijken naar behoeftes scholen, wat kan nog en wat kan niet meer.
- Op peil brengen betaalde krachten educatie.

3. Focus op doelgroep mensen met achterstand

Om mensen in een achterstandssituatie op economisch, maatschappelijk, taal of geestelijk gebied zelfredzamer te maken is het nodig om ons te blijven richten op de volgende basisvaardigheden van volwassenen: lezen en schrijven, computervaardigheden en mediawijsheid. Eén van de successen van bibliotheek Langedijk is het Taalcafé waar mensen samen komen die in een gemoedelijke sfeer extra oefenen met het lezen, schrijven of spreken van de Nederlandse taal. Naast het Taalcafé is er sinds januari 2017 een Open Leercentrum: Leren en Lezen in de bibliotheek. Van beide faciliteiten wordt volop gebruik gemaakt.

De organisatie van activiteiten voor volwassenen is maar bij één vaste medewerker belegd. Dit is te kwetsbaar. De samenwerking met verschillende organisaties loopt vaak goed maar soms ook stroef door allerlei uiteenlopende redenen.

Resultaatgebieden

- Handhaven successen Taalcafé en Open Leercentrum. Regelmatig evalueren om verder te verbeteren en nieuwe bezoekers te kunnen trekken.
- Toename van 25% van aantal bezoekers voor activiteiten voor doelgroep mensen in een achterstandssituatie.
- Bibliotheek Langedijk neemt lokaal het initiatief om onderwijs, zorg, wonen, welzijn en de bibliotheek te laten samenwerken voor een activerend en toegankelijk aanbod voor mensen met een achterstand.
- Van alle activiteiten die er door de bibliotheek voor volwassenen georganiseerd worden, valt 80% in de categorie voor mensen met een achterstand.
- Op peil brengen van betaald personeelsbestand

4. Opleiden en begeleiden van vrijwilligers

Ook de komende jaren zal Bibliotheek Langedijk gebruik blijven maken van vrijwilligers. Het mes snijdt hiermee aan twee kanten. Naast een aanzienlijke kostenbesparing sluit dit ook aan bij de maatschappelijke trend van zelfredzaamheid en participatie binnen de samenleving. De Bibliotheek vervult als publieke organisatie een rol in deze trend. Door vrijwilligers op te nemen in de bibliotheek bieden zij hen kans om actief deel te nemen aan de samenleving en op deze manier zelfredzaamheid verder te ontwikkelen.

Sinds de bezuinigingen van 2014/2015 werkt de bibliotheek met een groot aantal vrijwilligers (eind 2017 zo'n 85). Deze vrijwilligers zijn enerzijds noodzakelijk om de reguliere dienstverlening van de bibliotheek (openingsuren) op minimaal hetzelfde peil als voor de bezuinigingen te houden. Daarnaast bieden de vrijwilligers ondersteuning bij een groot aantal niet-uitleen taken, met name bij Taalcafé, Leren in de Bieb en het project Samenlezen. Door deze manier van werken is de Bibliotheek Langedijk haast ongemerkt voor veel mensen in de gemeente een plek geworden waar zij een bijdrage aan de samenleving kunnen geven, kunnen participeren in en met de samenleving. Tegelijkertijd moet wel worden opgemerkt dat het werken met zoveel vrijwilligers een zware wissel trekt op het geringe aantal (3,67 fte) professionele krachten van de Bibliotheek Langedijk.

Resultaatgebieden

- Opstellen en implementeren opleidingsplan vrijwilligers in 2019 met aandacht voor verbetering klantgerichtheid en specifieke bibliotheek kennis.
- Aanstellen van een vaste coördinator voor de vrijwilligers.
- Meer aandacht voor recruitment van vrijwilligers vanaf 2019.
- In kaart brengen en vaker gebruik maken van competenties van vrijwilligers.
- Organisatie speciale vrijwilligersbijeenkomsten.

5. Samenwerking met maatschappelijke organisaties

De toekomst van de lokale bibliotheek ligt besloten in de verdere ontwikkeling als plaatselijk servicecentrum voor maatschappij, educatie en cultuur. Dit sluit aan bij een maatschappelijke beweging dat publieke organisaties hun handen ineen slaan om samen de burgers breder en beter van dienst te zijn. Dit sluit vervolgens weer aan bij de houtschoolschets van de omgevingsvisie van de gemeente Langedijk waarin gesproken wordt van 'volop voorzieningen', 'een inclusieve samenleving' en 'voor elkaar zorgen'.

In de komende jaren wil Bibliotheek Langedijk actief verbindingen aangaan met andere maatschappelijke organisaties in het pand en daarbuiten. In het pand zijn dit de dienst WMO van de gemeente, Vluchtelingenwerk, Centrum Jeugd en Gezin, het Jan Arentsz College, Sociaal Raadsman en de GGD. De nabijheid van deze organisaties zal het alleen maar makkelijker maken om een waardevolle samenwerking aan te gaan.

Momenteel wordt er een gebrek aan culturele activiteiten ervaren in de gemeente Langedijk. De bibliotheek wil als aanbieder van een fysieke plek en een grote achterban samen met andere organisaties meer culturele activiteiten gaan ontplooiën om de Langedijkers beter van dienst te kunnen zijn.

Bibliotheek Langedijk wil graag nu en in de toekomst de volgende rollen op zich nemen (een aantal van die rollen vervult zij al):

- coördinatie van het muziekonderwijs
- stimulering cultuurparticipatie
- coördinatie/ informatie jongerenwerk
- activiteiten laaggeletterdheid
- facilitering activiteiten onderwijsachterstand
- re-integratie specifieke doelgroepen arbeidsmarkt.

Resultaatgebieden

- Investeren in relaties met andere maatschappelijke en culturele organisaties.
- Opstellen long en short list van organisaties waarmee Bibliotheek Langedijk wil samenwerken.
- Opzetten structurele samenwerkingen die verder gaan dan een incidentele activiteit. Twee samenwerkingen per jaar opstarten.
- Onderzoeken om nieuwe rollen op te pakken zoals coördinatie van het muziekonderwijs, maar dit is alleen mogelijk als personeelsbestand wordt uitgebreid.
- Meer projectmatig werken om beter doelen en resultaten vast te leggen en makkelijker over te dragen.
- Meer proactief dan reactief gaan werken. Wat willen wij en welke organisaties en activiteiten horen daarbij.
- Nieuwe activiteiten op nieuwe terreinen kunnen alleen door Bibliotheek Langedijk uitgevoerd worden als er geld voor wordt vrijgemaakt.

6. Verbouwing van De Binding geeft nieuwe kansen.

Met de verbouwing van De Binding gaat de bibliotheek letterlijk haar deuren openen. Dit gaat een boost geven aan alles; er komt meer ruimte om elkaar te ontmoeten, er komt nieuw publiek in het pand, een klein deel van de collectie wordt ook in het gemeentehuis neergezet. Ook willen we op termijn een permanente hoek in de bibliotheek inrichten waar jeugd en jongeren in aanraking kunnen komen met nieuwe (maak)technieken, een zogenaamde makerspace .

Resultaatgebieden

- Opstellen plan hoe nieuwe bezoekers in het pand te inspireren om naar de bibliotheek te komen.
- 10% meer bezoekers en nieuwe leden.
- Verruiming openingstijden. De bibliotheek is open als de Binding open is.
- Uitbreiden Langedijker collectie.
- Uitbreiden laagdrempelige, kleinschalige activiteiten en deze uitvoeren in het centrale gedeelte van het gebouw.

7. Organisatie

Digitale Bibliotheek

De ontwikkelingen op digitaal gebied gaan snel. Voor de minder zelfredzamen werpt de complexiteit van de digitale wereld belemmeringen op. Hierdoor ondervinden zij nog meer hindernissen om deel te nemen aan de maatschappij. Vanuit haar missie en visie, wil Bibliotheek Langedijk de volgende taken op zich te nemen:

- Uitgebreid aanbod van digitale producten en diensten gefaciliteerd door de Koninklijke Bibliotheek. De Koninklijke Bibliotheek neemt in opdracht van de minister van OCW de landelijke digitale bibliotheek voor haar rekening, vervult de regiefunctie voor de sector en stelt daarom de landelijke innovatie-agenda op.

- Bijdrage aan de digitale vaardigheden en '21ste-eeuwse vaardigheden' van de Langedijkers.
- Gidsfunctie om Langedijkers mediawijs te maken in het sterk veranderende digitale informatieaanbod.

Marketing en communicatie

Binnen Bibliotheek Langedijk is er niemand structureel bezig met marketing en communicatie. Iedereen doet dit erbij. Het beperkt zich vooral tot communicatie over activiteiten middels flyers, posters, eigen sociale media en persberichten met plaatsingen in lokale kranten.

De volgende wensen op het gebied van marketing en communicatie zijn gesignaleerd:

- Vergroten kennis over behoeftes van leden, bezoekers en potentiële bezoekers
- Vergroten bekendheid Bibliotheek Langedijk en haar programmering, producten en diensten
- Trekken van meer bezoekers naar Bibliotheek Langedijk
- Behoud van bestaande leden en werven van nieuwe leden onder nieuwe bewoners
- Meer communicatie naar nieuwe doelgroepen door structurele samenwerkingen aan te gaan met andere organisaties

Personeel

De Bibliotheek Langedijk is een actieve, toegankelijke en plat georganiseerde organisatie. Naast 3,7 fte werken er rond de 85 vrijwilligers voor en achter de schermen mee aan de dienstverlening van de bibliotheek.

In de komende beleidsperiode wil de Bibliotheek Langedijk zich meer ontwikkelen in de richting van een sociaal, maatschappelijk en educatief centrum. Wil deze ontwikkeling succesvol zijn dan zal de huidige formatie dienen te worden uitgebreid met 1 fte. Deze uitbreiding is noodzakelijk juist om de grote groep vrijwilligers beter te coachen en aan te sturen. Doordat vrijwilligers in toenemende mate werkzaam zullen zijn in de directe dienstverlening zal het daarnaast ook noodzakelijk zijn om meer te investeren in hun scholing. Deze scholing zal deels door de bibliotheek worden uitgevoerd en deels moeten worden ingekocht.

In de komende periode zal meer geïnvesteerd dienen te worden in het uitbreiden en verdiepen van de kennis en vaardigheden van de medewerkers in vaste dienst. Als stabiele factor zullen zij degene zijn die de verschuiving in taken zullen moeten vormgeven en dragen.

8. Financiën

De financiële positie van de Bibliotheek Langedijk is zwak. In de provincies Noord- en Zuid-Holland ontvangt zij aan gemeentelijke subsidies de op 2 na laagste bijdrage per inwoner. Landelijk hoort zij bij de onderste 5. In 2019 wordt een tekort begroot van 17.500 euro. Dit bedrag zal in komende jaren alleen maar oplopen. Bij een

ongewijzigde subsidiering is het maar zeer de vraag of de bibliotheek voldoende reserves heeft om aan het eind van deze beleidsperiode nog te kunnen functioneren. Deze situatie zorgt er dan ook voor dat het in deze nota beschreven ambitieniveau nauwelijks haalbaar zal zijn.

Na de zeer ingrijpende bezuiniging van 2014 zijn er tussen bibliotheek en gemeente geen prestatieafspraken meer gesloten. Er bestaat hierdoor geen overeenstemming meer tussen dat wat de bibliotheek doet en daar waar zij subsidie voor ontvangt. Om de beschreven ambities waar te kunnen maken, om een volwaardige partner in de verbouwde Binding te zijn en om als bibliotheek te kunnen blijven functioneren is het dan ook van het grootste belang dat er op korte termijn wel een afstemming komt tussen product en subsidie. Bij voorkeur zal dit in de vorm van meerjarige afspraken gebeuren. Pas dan kan er door de bibliotheek echt geïnvesteerd worden in nieuwe producten en vormen van dienstverlening en de benodigde kennis bij de medewerkers.

Naast de gemeentelijke subsidie zoekt de bibliotheek actief naar andere geldstromen. Tegelijkertijd is duidelijk dat het hierbij vaak gaat om incidentele, niet structurele financiën die het voortbestaan van de bibliotheek op een langere termijn niet waarborgen.

Bijlage

Uitgebreide SWOT analyse

Sterktes

- Medewerkers van bibliotheek zijn praktisch, daadkrachtig, kundig en harde werkers. Door korte lijnen kan er goed worden doorgepakt
- Bereik onderwijs 100%
- Groeiend aantal bezoekers.
- Goodwill binnen de gemeente omdat BL veel doet aan activiteiten en een hoge slagvaardigheid heeft. Bibliotheek Langedijk wordt serieus genomen.
- Enorm grote bereidheid van vrijwilligers.
- Ruim aanbod van activiteiten voor een kleine bibliotheek voor specifieke doelgroepen.
- Veel bereiken met weinig middelen en mensen.
- Fijne en toegankelijke plek
- Specifieke kennis op gebied van onderwijs, achterstanden en bibliotheekwerk aanwezig.
- Toenemende zichtbaarheid door activiteiten.

Zwaktes

- Veel vrijwilligers en weinig vast personeel. Dit is een wankel basis en daardoor is er te weinig tijd om vrijwilligers goed op te leiden en te begeleiden. Kennis over bibliotheekwerk en gastvrijheid is nog te weinig aanwezig bij vrijwilligers.
- Te weinig geld met als gevolg een kleine personele basis waardoor weinig klankbord, afstemming en overdracht van werkzaamheden kan plaatsvinden. Ieder werkt op zijn of haar eigen werkgebied. Bij ziekte van 1 personeelslid zou het snel mis kunnen gaan.
- Bibliotheek Langedijk doet nog te weinig aan marketing en communicatie, heeft te weinig kennis over kennis en klanten in Langedijk en communiceert te weinig en is daardoor slecht zichtbaar.
- Locatie is niet optimaal, ligt te ver af van het winkelcentrum, omweg om er te komen. Je moet nu bewust naar de bibliotheek toe. Mist nog een extra ruimte om groepen te ontvangen. Nu kunnen schoolontvangsten soms niet door gaan.
- Personeel BL is praktisch ingesteld, er is te weinig tijd voor evaluatie, reflectie, keuzes maken. 'We denderen maar door en weten niet of we ook het goede doen'. Vergaderingen geven hier ook nog onvoldoende ruimte aan.
- Geen invloed of controle over de kwaliteit van de dienstverlening van de vestiging St. Pancras.

Kansen

- Samenwerking met partijen in het gebouw De Binding, dit zijn vooral organisaties met een maatschappelijke taak en doelstelling zoals de dienst WMO van de gemeente, Vluchtelingenwerk, Centrum Jeugd en Gezin, CSG Jan Arentsz, Sociaal Raadsman en de GGD. Veel potentieel om meer publiek en ander publiek naar de bibliotheek te trekken.
- Verbouwing van het pand en komst gemeente naar De Binding. Dit heeft als gevolg dat er meer publiek vlak bij de deur komt en dus voor andere groepen zichtbaarder.
- Bibliotheek kan een rol spelen in de uitvoering van de visie van de gemeente op het gebied van het elkaar blijven ontmoeten, voor elkaar zorgen en concreet als voorziening voor vrijwilligers waar iedereen gewaardeerd wordt.
- Gemeente groeit, aantal inwoners neemt toe waardoor er meer potentiële leden en bezoekers kunnen komen.
- De tijden van financiële kaalslag bij de gemeente zijn voorbij waardoor er meer geld beschikbaar zou kunnen komen voor bibliotheekwerk en achterstandenbeleid.
- De vluchtelingenstroom houdt aan en dat is een doelgroep waar BL veel voor doet en waarde toevoegt.
- Er wordt een tekort aan culturele activiteiten ervaren in Langedijk. De bibliotheek zou deze leegte deels kunnen invullen.

Bedreigingen

- Gebrek aan financiële middelen. Het lijkt voor de buitenwereld er op dat de bibliotheek nu toch redelijk goed draait ondanks de krapte aan financiële middelen
- BL wil graag alles blijven doen en maakt nog te weinig bewuste keuzes in haar schaarse tijdsbesteding
- Landelijke trend van minder lezen, teruglopende ledenaantallen en afname aantal uitleningen.
- DBOS (de bibliotheek op school), door meer bibliotheek werk op de scholen , komen de kinderen niet meer naar de bibliotheek, waardoor ze niet meer in contact komen met alle mogelijkheden van de bibliotheek
- WPW (Wonen plus Welzijn) neemt ook de rol in van maatschappelijke centrale plek, is een mogelijke concurrent.

